

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

EĞLENCE HİZMETLERİ

MÜZİK

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- **PARA İLE SATILMAZ.**

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	4
GİRİŞ	5
ÖĞRENME FAALİYETİ- 1	7
1. MÜZİK	7
1.1. Müzik Seçiminin Önemi	9
1.2. Müzik Seçiminde Dikkat Edilecek Unsurlar.....	11
1.2.2. Aktivite Türü	12
1.2.3. Uygulama Alanı.....	12
1.3. Müzik Türleri	13
1.3.1. Klasik Müzik	13
1.3.2. New Age	15
1.3.3. Slow Müzik.....	15
1.3.4. Diğerleri.....	16
1.4. Müzik Dinleme ve Seçme Alıştırmaları.....	18
UYGULAMA FAALİYETLERİ	20
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	22
ÖĞRENME FAALİYETİ – 2	23
2. MÜZİKLİ GÖSTERİ UYGULAMA	23
2.1. Planlama.....	23
2.2. Uygulama	25
2.3. Değerlendirme.....	27
UYGULAMA FAALİYETLERİ	28
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	30
MODÜL DEĞERLENDİRME	31
CEVAP ANAHTARLARI	32
KAYNAKÇA	33

AÇIKLAMALAR

ALAN	Eğlence Hizmetleri
DAL/MESLEK	Animatörlük
MODÜLÜN ADI	Müzik
MODÜLÜN TANIMI	Eğlence hizmetleri departmanında, programa ve konuk özelliklerine uygun müzik türünü seçmenin önemini, kullanılabilir müzik türlerini ve örneklerini, müzikli gösteri uygulama konularını içeren öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/8
ÖN KOŞUL	
YETERLİK	Müzik yayınları yapmak
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Bu modül ile; eğlence hizmetleri departmanında, programa ve konuk özelliklerine uygun müzik türünü seçerek aktivitelerde kullanabileceksiniz. Amaçlar 1. Eğlence hizmetleri departmanında, programa ve konuk özelliklerine uygun müzik türünü seçebileceksiniz. 2. Eğlence hizmetleri departmanında, programa ve konuk özelliklerine uygun müzik türünü seçerek aktivitelerde kullanabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Sınıf, sektör, sahne, aktivite alanı Donanım: Bilgisayar donanımı ve internet ortamı, projeksiyon cihazı, VCD, DVD, tepegöz, televizyon, kataloglar, ses sistemleri, müzik CD kayıtları
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Kendi kendinizi değerlendirebileceğiniz, çoktan seçmeli ve doğru yanlış tarzındaki değerlendirme soruları yer almaktadır.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Müzik, insan yaşamının vazgeçilmez bir parçasıdır. Daha anne karnındayken bebek, müzik sesine tepki verir. Hatta günümüzde uzmanlar, anne karnında müzik dinlemenin çocuğun gelişimine olumlu katkıları olduğunu kanıtlamış durumdadır. Birçok hastalığın tedavisinde müzik, sağaltım aracı olarak kullanılmaktadır.

Müziğin günlük yaşantımızda bizleri rahatlatmak, eğlendirmek, kültürlendirmek, estetik beğeni kazandırmak gibi işlevleri vardır; bu nedenle farklı müzik türlerini dinlemenin, araştırmanın, kendimize bir müzik altyapısı oluşturmanın bize birçok kazanım sağlayacağı kesindir. Siz de bu modülde öğreneceğiniz bilgiler ve kazanacağınız becerilerle, farklı müzik türleri hakkında bilgi sahibi olacak, müzik konusunda estetik beğeni kazanacak ve eğlence hizmetleri alanında müziği nasıl kullanacağınızı öğreneceksiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında, programa ve konuk özelliklerine uygun müzik türünü seçebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki çeşitli işletmelerde eğlence hizmetleri departmanında, çeşitli aktivitelerde kullanılan müzik çeşitlerini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Farklı müzik türlerine ait eserleri dinleyerek hangi tür aktivitelerde kullanılabileceğini belirleyiniz.

1. MÜZİK

“Müzik ruh terbiyesinin temel aracıdır.” Eflatun

Müzik, insanın kendini ifade etmesini sağlayan en doğal ve etkili yollardan biridir. İnsan, varoluşundan başlayarak duygu ve düşüncelerini farklı tonlarda çıkardığı inceli kalınlı seslerle başkalarına anlatmaya çalışmıştır.

Müziğin temeli sestir. Çevremizde birçok ses duyabiliriz. Kendi kalp atışlarımızdan başlayarak çevremizdeki eşyaların, aletlerin, diğer insanların, doğanın çıkardığı farklı sesleri duyabiliriz. Siz de sesleri duyma ile ilgili bir çalışma yapabilirsiniz:

- “Bulduğunuz ortamda tam bir sessizlik sağlayınız. Önce elinizi kalbinizin üzerine koyarak kendi kalp atışlarınızı dinleyiniz. Kalp atışlarınızın ritmine uygun yürümeye çalışınız. “
- “Bulduğunuz ortamdaki sesleri dinleyiniz. Ne tür sesler duyuyorsunuz? “
- “Dışarıdan gelen sesleri dinleyiniz. Duyduğunuz sesler size neleri çağrıştırıyor? “

İnsan doğadaki sesleri taklit ederek ve bu seslerden yola çıkarak duygu ve düşüncelerini ifade etmek istemiş ve çalgıları kullanmaya başlamıştır. Özellikle ritmik sesler çıkararak vurmali çalgıları keşfetmiş, daha sonra da bunlara üflemeli ve yaylı çalgılar eklemiştir. Her ulus, kendi duygularını yansıtmak, kendi ulusuna özgü özellikler taşıyan çalgılar oluşturmuş ve böylece uluslara göre farklı özellikte müzik eserleri şekillenmiştir.

Müzik, insanlığın gelişimi ile paralel olarak gelişmiş ve insanlığı olumlu duygulara yönettirmiştir. Müzikle uğraşmak ya da müzik dinlemek insana birçok yarar sağlar:

- İnsanı olumlu duygulara yöneltir.
- İnsanın duygularını dışa vurmasını sağlar.
- Farklı ulusları tanımaya yardımcı olur.
- Estetik duyguların gelişimine yardımcı olur.
- İnsana dinlemeyi öğretir.

"Hayatta musiki lazım değildir. Çünkü hayat musikidir. Musiki ile ilgisi olmayan yaratıklar insan değildir. Eğer söz konusu olan hayat insan hayatı ise, musiki her zaman vardır. Musikisiz hayat zaten mevcut olamaz. Musiki, hayatın neşesi, ruhu, sevinci ve her şeyidir."

ATATÜRK

İnsanlık için bu kadar önemli olan müzik terimini Türkçe sözlük; "Birtakım duygu ve düşünceleri belli kurallar çerçevesinde uyumlu seslerle anlatma sanatı; bu biçimde düzenlenmiş seslerden oluşan eserlerin okunması veya çalınması" olarak tanımlamıştır. Bir başka ifade ile müzik, duygu ve düşüncelerimizi ahenkli seslerle anlatma sanatıdır.

Resim 1. 1: Müzik insanlık var olduğu sürece olacaktır.

" Müzik seslerin kulağa hoş gelecek şekilde uygulama sanatıdır. "J.J.Rousseau

Müzik; şarkı söyleme, müzik dinleme ya da dans etme gibi farklı aktiviteler şeklinde her gün mutlaka yaşantımıza girer. İnsan, daha anne karnındayken işitme yeteneği geliştiği andan itibaren, dışarıdan gelen sesleri duyarak bu seslerden etkilenmeye başlar. Müziğin anne karnındaki bebekler için olumlu işlevleri, yapılan araştırmalarla kanıtlanmıştır. Birey anne karnından itibaren müzikle etkileşim içindedir. Böylece;

- Dinleme,
- Sesleri benzetme,
- Sesleri mırıldanma,
- Söyleme,
- Ezgileri çalma,
- Yaratma,
- Eleştirme,
- Beğenme-beğenmeme gibi birtakım davranışlar kazanır.

Eğlence hizmetleri alanında ise müzik, eğlencenin bir parçasıdır. Bireyin iş temposundan artan zamanlarını etkin bir şekilde ve zevkli, eğlenceli uğraşlarla değerlendirmesine olanak sağlaması, müziğin işlevlerinden biridir.

Eğlence hizmetleri alanında müziğin kültürel işlevleri de önem kazanmaktadır. Müzik herkesin anlayabildiği evrensel bir dildir; bu nedenle farklı kültürlerden, farklı uluslardan, farklı anakaralardan, farklı kesimlerinden insanların, insan topluluklarının buluşup anlaşabildiği bir dildir. Müzik, içinde oluşup biçimlendiği kültürün özelliklerini taşır ve bu özellikleri diğer kültürlerin de öğrenmesine fırsat sağlar. Kültürel özelliklerin kuşaktan kuşağa, ulustan ulusa taşınmasında aracılık görevini üstlenir.

Resim 1. 2: Müzik dinlemek herkes için keyifli bir uğraştır.

1.1. Müzik Seçiminin Önemi

Müziğin insan yaşamındaki yeri düşünüldüğünde, eğlendirici oluşu akla gelen ilk özelliklerinden biridir. Eğlence hizmetleri alanında da müzik, eğlencenin bir parçası olarak kullanılır. Eğlenmek; hareket, canlılık, dans ve beraberinde şarkı söylemek, müzik dinlemek gibi eylemleri çağırıştır. Müzik, eğlence hizmetlerinin vazgeçilmez bir parçasıdır.

Müziğin eğlence sektöründe birçok işlevi vardır;

- Konukları coşturur.
- Konukların aktivitelere katılım için isteklerini artırır.
- Aktivitelere dikkati çeker.
- Konukların içinde buldukları andan keyif almalarını sağlar.
- Aktivitelere yaşatılmak istenen duyguları güçlendirir.
- Dinlendirir.

İzlediğimiz filmleri düşünürsek bazı sahnelerde müziğin varlığının ne kadar etkileyici olduğunu anlayabiliriz. Siz de izlediğiniz filmler içinde müziği sizi etkileyen bir filmi düşününüz. Eğer farklı bir müzik olsaydı filmin etkisi nasıl olurdu? Zihninizde canlandırmaya çalışınız.

Müziğin tüm bu etkileri yaşatabilmesi için doğru seçim yapılmış olmalıdır. Ortama, konuklara, gösteriye uygun müzik seçimi yapılmamışsa müzik istenilen etkiyi yaratmaz; aksine istenilmeyen, olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olur. Eğer hareketli, coşturucu bir gösteriye başlamak üzereyken konukların ilgisini çekmeye çalışıyorsak bu etkiyi yaratacak coşkulu bir müzikle başlangıç yapmalıyız ya da konuklarımıza havuz başında romantik bir gece yaşatmak istiyorsak sakın, hafif bir müzik seçmeliyiz.

Resim 1.3: Dans gösterilerinde müzik vazgeçilmez bir öğedir.

Konaklama tesislerinde konukların memnuniyetini sağlamak özellikle dikkat edilmesi gereken bir durumdur; bu nedenle müzik, konuk memnuniyetini artırıcı bir öğe olarak düşünülmelidir. Konaklama işletmelerinde müzik seçimleri konuk profillerine uygun olarak yapıldığından bazen hiç müzik yayını yapmamak da konukları memnun edici olabilir.

Eğlence hizmetlerinde müzik farklı amaçlarla kullanılır;

- Aktiviteleri destekleyici,
- Konuklara coşku verici,
- Sakinleştirici, dinlendirici,
- Sanatsal bir etkinlik olarak,
- Aktivitenin kendisi olarak kullanılabilir.

“Geç de olsa müzik öğrenmek, hiç öğrenmemekten daha iyidir.” SOCRATES

Müzik seçiminden organizasyon içindeki farklı elemanlar sorumludur. Sahnelenecek bir gösteri için müzik seçilecekse bu, koreografin sorumluluğundadır. Genel alanlarda müzik yayını yapılacaksa yayınlanacak müziklerin seçimini; eğlence koordinatörü, eğlence müdürü ya da DJ yapar. Disko ya da diğer alanlarda dans için müzik seçimi yapılacaksa bu seçim DJ'nin görevidir; ancak sayılan bu elemanlar, birbirleriyle iletişim halinde, işletmenin genel hizmet anlayışını da göz önünde bulundurarak müzik seçimini yapmaktadırlar.

Eğlence hizmetlerinde müzik yayını farklı mekânlarda yapılır:

- Gösteriler sırasında sahnede
- Genel açık alanlarda
- Bar, disko, restoran gibi kapalı alanlarda
- Aktiviteler sırasında aktivite alanlarında

Resim 1.4: Eğlence hizmetleri alanında müzik kullanımına bir örnek (kulüp dansı)

1.2. Müzik Seçiminde Dikkat Edilecek Unsurlar

Doğru müzik seçimi için bazı unsurları göz önünde bulundurmak gerekir:

- İşletmenin hizmet anlayışı
- Konuk özellikleri
- Aktivite özellikleri
- Günün hangi saatinde yayınlanacağı

İşletmenin nasıl bir anlayışla, kimlere, ne tür bir hizmet vermeyi hedeflediği öncelikle göz önünde bulundurulması gereken bir özelliktir. Bir aile kulübü ya da golf kulüp mü yoksa genç ve bekâr konukları mı ağırlıyor ya da orta yaşın üzerine mi hitap ediyor gibi ayrıntılar, işletmenin ne tür bir hizmet anlayışı ile yola çıktığı önemlidir.

1.2.1. Konuk Özellikleri

İşletmenin hizmet anlayışı, aynı zamanda konukların özelliklerinde de belirleyici olacaktır. Özellikle konukların yaşları, dinledikleri müzikte oldukça etkilidir. Her yaşın kendine özgü özellikleri ve buna bağlı olarak da hoşlandıkları müzik türleri vardır. Çocuklar için kullanılacak dans müzikleri ile orta yaş üzeri için kullanılacak dans müzikleri doğal olarak farklı özellikler gösterecektir. Aynı şekilde gençlerin dinledikleri ve hoşlandıkları müziklerle üçüncü yaş grubu denilen altmış yaş ve üzerinde olan konukların dinledikleri müzik türleri, birbirinden oldukça farklılık gösterecektir.

Yaş grubu kadar konukların milliyetleri, kültürü de müzik seçiminde etkili olmaktadır. Farklı milliyetlerden gelen konuklar farklı kültürel özelliklere sahiptir; bu nedenle de milliyetlere göre seçilecek müzik türleri farklı olmalıdır. Konukların seçilen müziklere tepkisi, hangi müzik türlerine ilgi duydukları gün içinde konuklarla yapılan sohbetlerle de belirlenerek müzik seçiminde değişiklikler yapılabilir.

1.2.2. Aktivite Türü

Aktivitelerde kullanılacak müzikler ise aktivite özelliğine göre seçilir. Öncelikle müziğin ne tür bir aktivite için seçileceğinin bilinmesi gerekir. Sahne gösterilerinde ya da gün içinde farklı mekânlarda yapılan aktivitelerde aktivitenin özelliğine uygun, doğru müziklerin seçilmesi gerekir. Aktivitenin bir teması varsa temaya uygun bir müzik seçilmelidir. Örneğin; 30.Ağustos Zafer Bayramı kutlamalarında Türk marşları, Türkçe sözlü müzikler, Türk kültürüne ait müzikler kullanılır. Bir gösterinin açılış müziği olarak kullanılacaksa coşturucu etkiye sahip hareketli bir müzik seçilmelidir. Bazen de sadece fon oluşturacak bir müzik seçimi yapılması gerekebilir. Örneğin sanat etkinliklerinde resim vb. aktivitelerle uğraşırken sakinleştirici, insanın yaratıcılığını harekete geçirecek müzikler kullanılır.

Aradığını bilmeyen, bulduğunu anlayamaz. (Claude BERNARD)

12.3. Uygulama Alanı

Müzik yayınının nerede yapılacağı da önemli bir konudur. Plajda mı, restoranda mı yoksa havuz başında mı yayın yapılacağı göz önünde bulundurulması gereken bir konudur.

Genel alanlarda yapılan müzik yayınlarında günün hangi saatinde yayın yapılacağı dikkat edilmesi gereken bir konudur. Sabah saatleri ile akşam saatlerinde farklı özellikte müzikler seçilmelidir.

1.3. Müzik Türleri

Müzik ile ilgili kaynaklara bakıldığında birçok farklı müzik türü ile karşılaşabilirsiniz. Ancak burada eğlence hizmetlerinde kullanımları düşünülerek bir ayırım yapılmış ve eğlence sektöründe çoğunlukla kullanılan müzik türleri açıklanmıştır; ancak bundan daha fazla ve farklı müzik türleri olduğu unutulmamalıdır.

1.3.1. Klasik Müzik

İnsanlık tarihinin başlarında müzik, insan gırtlığından çıkabilecek sesler ile kuru ağaçlar, taşlar, kayalar gibi vurup titreştirilerek elde edilebilecek seslerden ibaretti. Müziğin iki temel ögesi olan ince-kalın sesler ve ritim (tartım) için bu iki ses kaynağı bize ilkel toplumlardaki müziğin niteliği hakkında ancak genel bir bilgi verebiliyor fakat birtakım sesler ve ritmik vuruşlar ile yapılan bu müziğin “neden” yapıldığını kestirmek güç değildir. İlk çağlardaki toplumları oluşturan insanların sırlarını bilmedikleri doğa olaylarından korktukları öte yandan onu doyuran ve yaşamasını sağlayan doğaya taptıkları da bugün bilimsel ipuçlarından anlaşılmaktadır. Bu nedenle ilk insanların bu ince-kalın sesler ve ritmik vuruşlar ile yaptıkları düzenlemeleri bugün “büyü” dediğimiz ama o çağlar için doğayı kendi yararlarına etkilemeyi amaçlayan törenlerde kullandıkları düşünülmektedir.

Binlerce yıl süren ilkel kabile yaşantısı boyunca ”gırtlaktan çıkarılan birtakım sesler”i kullanan insan, konuşmanın yani dilin oluşması ile artık “ezgi”ler söylemeye, çeşitli sesler elde edilebilen çalgılar yapmaya başladı. Ezgilerin oluşumu doğaldır ki yine ince-kalın seslerin düzenlenişi ile elde ediliyordu ama bu kez sözlerin gücü de müziğe katılmış ve anlatım çok daha etkili ve somut hale gelmişti.

İÖ 3000’lerden başlayarak Eski Mısır, Mezopotamya, Anadolu Uygarlıkları ve sonunda Roma İmparatorluğu’nda ezgi ve ritim düzeni ile ilgili kurallar oluşmuştu. Bu kuralların ve gelişen çalgıların çalınması belli bir eğitim süreci gerektiriyordu. Temelde usta-çırak yöntemi ile verilen eğitim sonunda bu çağlarda uzman sanatçılar yetişmeye başladı. Bu toplumlarda da müziğin büyüsel gücüne inanılıyor ve büyük ölçüde bu nedenle kullanılıyordu. Bu toplumlara ait müzik gruplarının resimlerinden anlaşıldığına göre o çağ müziği bugünkü anlamda olmasa da bir tür çokseslilik içeriyordu:

“Birçok şarkıcıyla çalgıcı birlikte çalıp söylüyordu. Belki de tümü birden aynı geleneksel ezgi ile başlıyorlardı, buna karşılık her biri kendi sesinin ya da çalgısının özelliklerine bağlı olarak o ezgi üzerinde farklı doğaçlamalar yapıyordu.” (Finkelstein, 1986)

Klasik; her zaman için beğenilen, örnek olacak yetkinliklere sahip yapıtlar için kullanılan bir terimdir. Oluşmasının üzerinden yıllar geçtiği halde değerini yitirmeyen, türünde örnek olarak gösterilen yapıtlar klasik olarak adlandırılır.

Bugün “Klasik Müzik” dediğimiz müzik türünün temelini oluşturan tekniklerin Orta Çağ Avrupa’sında yeşerdiği söylenebilir. 14.-16.yy. Avrupasındaki feodal düzen, üç ana sınıftan oluşmuştu: Köylüler, Saraylılar ve Din adamları. Bu üç kesimin de müzikleri farklıydı. Dördüncü bir sınıf olarak gelişen burjuva kesiminde (kent orta sınıfı) ise bir başka

tür oluşmaktaydı. Üçünün de özü, önceki uygarlıklardan gelen Orta Çağ halk müziği, saray müziği ve dini müziğin ilkeleri ve uygulamaları, burjuva sınıfının müziğinde buluşup gelişerek Klasik Müziğin kuramını oluşturdu. Başta müziğin yazıya geçirilmesi olan nota yazımı; majör-minör dizilerin temel alındığı tonal müzik; senfoni, opera, sonat gibi klasik müzikte bilinen tüm biçim (form) kuramları bu müziğin gelişiminin sonuçlarıdır.

17.yy.dan 20.yy.a kadar süren gelişme hemen hemen bestecilerin kişisel yaşam süreleri kadar süren, iç içe geçmiş ve eskiye oranla daha kısa süreli dönemler olarak adlandırılmaktadır;

- 17.-18.yy. Barok dönem: Vivaldi (1676-1677), J. S. Bach (1685-1750)
- 18.-19.yy. Klasik dönem: Haydn (1732-1809), Mozart (1756-1791), Beethoven (1770-1827)
- 19.yy. Romantik dönem: Brahms (1833-1897), Çaykovski (1840-1893)

20.yy. çoğunlukla “Modern” diye adlandırılır. Bu dönemin en belirgin özelliği “atonal” tekniklerin bulunmasıdır yani yaklaşık dört yüzyıl boyunca kullanılan majör-minör diziler temelindeki tonal kuramdan vazgeçip yerine atonal bir kuram oluşturma isteğidir. Bu nedenle atonal dönem de denilen bu dönemde hemen her besteci kendi müzikal birikimi, hayat görüşü, zevkleri, sezgileri yönünde kişisel atonal teknikler ve buna bağlı olarak üsluplar (stil) ortaya koymuşlardır. Bunlardan kuram sayılabilecek olan ve en yaygın olarak kullanılanı 1920’lerde Schönberg (1874-1951) tarafından kuralları belirlenen “12 Ton” tekniğidir. Bu tekniği benimsemiş ve eserlerinde tümüyle veya önemli ölçüde kullanmış olan bazı 20.yy bestecileri şunlardır: Webern (1883-1945), Berg (1885-1935), Dallapiccola (1904-1975). Henze (1926), 20.yy’da eser veren bestecilerin tümü bu tekniği kullanmadıkları gibi tonal teknikten hiç kopmamış pek çok besteci de olmuştur. Bunlardan bazıları şunlardır: R. Strauss (1864-1949), Rahmaninov (1873-1943), Ravel (1875-1937), Şostakoviç (1906-1975).

20.yy.ın atonal müziğinin habercisi, 1913 yılında oynanan, Stravinski’nin balesi “Bahar Ayini” tonaliteye meydan okuyan ilk önemli eser olmuştur. Besteci, bu eserinde armoninin yanı sıra form, orkestrasyon gibi konularda yüzyılların geleneksel tekniklerini bir yana bırakıp yepyeni renklerle seslenmiştir. 20.yy.da Türk Beşleri olarak anılan besteciler Cemal Reşit Rey (1904-1985), Hasan Ferit Alnar (1906-1978), Ulvi Cemal Erkin (1906-1972) Ahmet Adnan Saygun (1907-1991) ve Necil Kâzım Akses (1908-1999) de Türk müziği dizilerini (makamlar), Türk müziğini yansıtan ritmik ve ezgisel özellikleri kullanarak tonal tekniklerin dışında eserler verdiler. Akses’in öğrencisi olan Bülent Arel (1919-1990) ve Saygun’un öğrencisi olan İlhan Usmanbaş (1921) 12 ton tekniğinde eserler veren ilk Türk bestecileridir.

1950-60 yıllarında gelişen elektronik teknolojisi yepyeni, ilginç, yapay sesler elde etme olanakları vermeye başladığında besteciler bu sesler ile müzik yapma yolunu denediler. Pierre Schaeffer (1910-1995), Karlheinz Stockhausen (1928), Edgar Varese (1883-1965), gibi besteciler arasında Bülent Arel de vardı. Bu yıllarda az sayıda da olsa ilginç ve çarpıcı eserler verildi fakat atonal müziğin en uç noktası sayılabilecek bu akım, 1980’li yılların başlarında bitmeye başladı. O yıllardan bu yana besteciler tonal, modal (makamsal), atonal

her türlü tekniğin ayrı ayrı veya bir arada kullanıldığı üsluplara yöneldiler. Değerleri kalıcılıklarına, kalıcılıkları zamana bağlıdır.

Resim 1.5: Bir klasik müzik orkestrası

Müzik öyle bir denizdir ki ben paçaları sıvadım hala içine giremedim. (Dede Efendi)

1.3.2. New Age

“New Age” kökleri 1970’lerin başlarına dayanan ve modern değişim hareketini yansıtan bir akımdır. Aynı dönem içinde sanatın diğer alanlarında da yenilik arayışı ile ortaya çıkmıştır. Kalıplaşmış olanın dışına çıkmak, kendi kendini bulmak ve gerçekleştirmek ihtiyacından doğan new age seksenli yıllarda en parlak dönemini yaşamıştır. New age müziği, mistisizm öğeleri taşır. Dinleyici üzerinde mistik bir etki bırakır. Romantizm duygularını yaşatan, dinleyicide duygu dalgalanmaları yaratan bir müzik türüdür.

New age; çağdaş, enstrümantal yani sözsüz bir müzik türüdür. Etnik enstrümanlarla (çalgı aletleri) eski müzik gelenekleri ve kültürel dokularla beslenir.

Bugün, new age müziği gün geçtikçe daha geniş bir dinleyici kitlesi tarafından takip edilmekte, aynı paralelde bu türe ait eserler üreten müzisyenlerin sayısı da hızla artmaktadır. Dünya genelinde yeni dönem new age müziğinin öncü ve temsilcileri olan isimlerden bazıları, Vangelis, Yanni, Kitaro, Secret Garden, Enya, Loorena Mc Kenitt, Jean Michelle Jarre gibi müzisyenlerdir. Ülkemizde de son dönemlerde bu türe ait eserler ortaya koyan besteciler çoğalmaktadır. Bunlardan bazıları, Tuluyhan Uğurlu, Fahir Atakoğlu, Hasan Cihat Örtter gibi bestecilerdir.

1.3.3. Slow Müzik

Slow müzik eserleri sakin, dinlendirici, daha çok eşli danslarda kullanılan müziklere verilen addır. Bir müzik türünden çok, bazı müzik eserleri için özellik olarak kullanılan bir terimdir. Her tür müzik eserinde slow parçalar bulabilirsiniz.

Resim 1.6:Eğlence sektöründe farklı müzik türleri kullanılmalıdır.

1.3.4. Diğerleri

1.3.4.1. Caz Müziği

1880'lerde New Orleans'ta gelişmeye başlayan caz müziği 1920'lerin başında New York, Los Angeles ve Chicago'da yapılan kayıtlarla son şeklini almıştır. Bu müziğe simgesel olarak Afrika'dan göç ettirilen Siyah Amerikalıların özgürlüğe kavuşma çabaları şekil vermiştir.

Afrikalılar kölelik için Amerika'ya getirildiklerinde müzikal zevklerini ve geleneklerini burada yaşatmaya devam etmişlerdir. Avrupa kökenli kilise müziklerini yöresel müzikleri ve dans müzikleri ile birleştirerek kendi zevk ve geleneklerine uygun şekilde değiştirerek yeni bir müzik türünün oluşmasını sağlamışlardır.

Cazın ilk dönemlerinde insanlar cazı dinlemekten çok dans etmek için tercih etmekteydiler; ancak günümüzde caz müziği geniş bir dinleyici kitlesine sahiptir.

Sonraki yıllarda ustalarınca geliştirilen caz da klasik müzikte olduğu gibidir ancak doğaldır ki daha kısa süren akımlar halinde incelenebilir. Bu akımlar daha çok yaratıcısı olan ustaların getirdikleri ritmik veya ezgisel değişiklikler ve çalış tarzı ile ilgilidir.

- 1880-1900'lerin başı. Ragtime. [Scott Joplin](#), Artie Matthews.
- 1900-1920 Blues. Müzisyen: [Ma Rainey](#), [Bessie Smith](#).
- 1917-1920 Dixieland. [Louis Armstrong](#), [Jelly Roll Morton](#)
- 1920-1930 İlk Big Band. Fletcher Henderson, Duke Ellington.
- 1930-1940 Swing ve Big Band Boom. Benny Goodman, Count Basie, Duke Ellington.
- 1940-1950 Koşut iki akım birden yer aldı: Bebop ve Cool jazz. Bebop temsilcileri Dizzy, Gillespie, Charlie Parker, cool jazz temsilcileri Miles Davis, Gil Evans.

- 1960-1990'ların başları. Free jazz. Ornette Coleman, Cecil Taylor.
- 1970'den günümüze Fusion (Jazz-Rock). [Chick Corea](#) ve [Pat Metheny](#).

Caz müziğinden etkilenerek eserlerinde o tür lezzetler yaratan klasik müzik bestecileri de olmuştur. Örneğin: Darius Milhaud (1892-1914), Aaron Copland (1900-1990), George Gershwin (1898-1937), Igor Stravinsky (1882-1971), Leonard Bernstein (1918-1990).

Ülkemizde ise; Ayten Alpman, Erol Pekcan, İsmet Sıral, Kerem Görsev gibi isimler caz müziğine emek vermişlerdir.

Resim 1.7: Caz dans müziği olarak ortaya çıkmıştır.

1.3.4.2. Popüler Müzik

Popüler müzik ya da pop müzik İngiliz ve Amerikalıların başlattıkları, hareketli, yerel motiflerden yararlanılarak yapılan, gençler arasında çok beğenilen bir müzik türüdür.

Popüler müzikler dünyanın her yerinde "eğlence müziği" eğilimini taşır; bu yüzden popüler müzikte ticari amacın önde olması doğaldır. Ancak bu gerçek, "pop"un bütünüyle müzikal değerden yoksun bulunduğu anlamına gelmez. Müzikte kaliteyi belirleyen; tür, çeşit ya da formlar değil, "müzikal cevher"dir.

Popüler müziklerin başta gelen özelliklerinden biri, çoğunlukla kalıcı olmayışlarıdır. Bu müzik türü, doğası gereği geçicidir. Günümüzde sevilerek, beğenilerek dinlenen popüler bir şarkı iki yıl sonra tamamen unutulmuş olabilir. Dinleyiciler için müzik seçimi yapacak olan bir DJ popüler şarkıları sürekli takip edip kendi belleğini yenilemelidir.

Siz de günümüzde popüler olan müziklerden örnekleri dinleyerek eğlence hizmetleri programlarında kullanım yerlerini düşününüz.

1.3.4.3.Folklorik Müzik

Folklorik müzik halk müziğidir. Hiçbir yazılı kurala dayanmadan yalnızca işitme yolu ile kuşaktan kuşağa aktarılan, halkın ortak malı olan geleneksel bir müzik türüdür. Bu nedenle de toplumun sosyal kültürel yaşamında önemli bir yer tutar. Her ülkenin her yöresinin kendine has kültürü, gelenekleri ile şekillenmiş temalar işlenerek ve kendine özgü çalgılar kullanılarak tamamen duyguları, yaşananları yansıtmak için oluşturulmuş müziklerdir. Folklorik müzik; ait olduğu yöre ya da ülkeye özgü giysiler ve dans figürleri ile birleşerek zengin bir kültürü kuşaktan kuşağa aktarır.

1.4. Müzik Dinleme ve Seçme Alıştırmaları

Eğlence hizmetleri alanında farklı aktivitelerde, farklı durumlara ve konuk özelliklerine uygun müzik seçme alıştırmaları yapınız. Aşağıda farklı durumlardan örnekler verilmiştir. Bu örnekleri daha da artırabilirsiniz. Çeşitli müzik eserlerini dinleyerek aşağıda verilen durumlardan hangisine ya da hangilerine daha uygun olduğunu düşününüz.

- **Gösteri açılış müziği:** Gösteri programı başlamadan önce gösterinin duyurusunu yapmak ve konukların gösteriye ilgisini çekmek amacıyla açılış müziği yayınlanır. Gösteriden önce yayını yapılan açılış müziği seçilirken aşağıdaki özelliklere dikkat edilmelidir:
 - Müzik, açılış sonrasında sergilenecek olan gösterinin türüne uygun olmalıdır. Örneğin, romantizm ağırlıklı bir gösteri öncesinde rock müzik çalınması gösterinin genel havasına uyum sağlamayacaktır.
 -
 - Seçilen müzik hareketli bir ritme sahip olmalı, gösteri öncesinde konukları hareketlendirerek gösteriye hazır hale getirmelidir.
 -
 - Konuklar farklı özelliklere sahip olacağından her türlü konuğa hitap etmelidir.
- **Ekip tanıtım müziği:** Gösteri tamamlandıktan sonra gösteride rol alan ve teknik kadroda yer alan tüm ekip üyeleri konuklara tanıtılır. Ekip üyelerinin tanıtımı sırasında fonda müzik yayını yapılır. Tanıtım sırasında yayını yapılan müzik gösteri ile uyumlu olmalıdır.
- **Çocuklara yönelik dans müziği:** Çocuklar için kullanılan müzikler çocukların gelişim özelliklerine, ilgilerine uygun seçilmelidir. Özellikle müziklerin ritimleri çocukların uyabileceği hızda olmalıdır. Çok hızlı ya da çok yavaş ritimler kullanılmamalıdır. Çocukların ilgisini çekebilecek, akılda kalıcı kolay melodiler tercih edilmelidir. Ayrıca çocuklar için kullanılan şarkıların sözlerine de dikkat edilmelidir. Şarkı sözleri, çocukların yaş gruplarına uygun, ilgilerini çekebilecek akılda kalıcı sözler olmalıdır.

Resim 1.8: Çocuklar, istedikleri gibi dans etmekten keyif alırlar.

- **60 yaş üzerine (3. yaş grubu) yönelik dans müziği:** Altmış yaş üzeri konuklar genellikle eşli danslardan zevk alırlar;bu nedenle klasik eşli danslara programlarda yer verilmelidir. Bu yaş grubu için seçilen dans müziklerinde ritimler, yapılacak dansa uygun olarak seçilmelidir. Seçilen müzik dans türü ile uyumlu olmalıdır yani dansa eşlik edecek müzik, seçilmiş olan dans disiplini içinde yer almalıdır. Örneğin, bir Latin dansı yapılacaksa Latin müzikleri seçilmiş olmalıdır.
- **Müzikal müziği:** Müzikallerde seçilen müzikler ve şarkı sözleri müzikalin konusu ile ilgili ve uyumlu olmalıdır.
- **Aerobik vb. aktivitelerde kullanılacak müzik:** Bu tür aktivitelerde genellikle popüler müzik parçaları tercih edilmelidir. Ritim hızları hareketlere uygun olarak çalıştırıcı tarafından belirlenir ya da ayarlanır.
- **Yoga müziği:** Yoga, bireyin kendi iç dünyasına dönerek rahatlama sağlayan bir aktivite türüdür. Bu nedenle yoga için seçilen müzikler sakinleştirici, huzur verici olmalıdır. Genellikle vurmali çalgıların kullanılmadığı ya da çok hafif kullanıldığı Uzak Doğu ezgileri tercih edilir.
- **Resim vb. sanat aktivitelerinde kullanılacak müzik:** Bu tür çalışmalarda kullanılan müzikler arka fonda kullanılan yani ikinci planda kalan müziklerdir. Sanatsal çalışmalar için kişiye ilham verecek yaratıcılığını harekete geçirecek müzikler tercih edilmelidir.
- **Yemek müziği:** Yemeklerde kullanılacak müzikler arka fonda kalan hafif bir sesle yayınlanan müziklerdir. Sözsüz müzikler ya da etnik müzikler tercih edilmelidir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Eğlence hizmetleri alanında farklı aktivitelerde ve durumlarda kullanabileceğiniz müzikleri belirleyerek listeleyiniz. Çalışmanızı bir rapor haline getirerek sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Müzik yayını gerektiren aktiviteleri ve durumları belirleyiniz.➤ Belirlediğiniz her aktivite ve duruma uygun müzikler bulunuz.➤ Bulduğunuz müzikler içerisinde en uygun olanları belirleyiniz.➤ Her aktivite ve durumun altına uygun müzikleri yazarak bir liste oluşturunuz.➤ Çalışmanızı bir rapor haline getiriniz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Çeşitli kaynaklardan araştırma yapınız.➤ Meslek elemanları ile görüşünüz.➤ Mümkün olduğu kadar çok müzik eseri dinleyerek listelerinizi oluşturunuz.➤ Farklı konuklara hitap edebilecek müzik çeşitliliği sağlayınız.➤ Bulduğunuz eserleri farklı zamanlarda tekrar dinleyerek doğru kararı vermeye çalışınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre Uygulama Faaliyeti -1’de yaptığınız çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “Evet-Hayır” seçeneklerinden uygun olanını kutucuğa işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Müzik yayını gerektiren aktiviteleri ve durumları belirlediniz mi?		
2. Belirlediğiniz her aktivite ve duruma uygun müzikler buldunuz mu?		
3. Bulduğunuz müzikler içerisinde en uygun olanları belirlediniz mi?		
4. Her aktivite ve durumun altına uygun müzikleri yazarak bir liste oluşturduğunuz mu?		
5. Çalışmanızı bir rapor haline getirdiniz mi?		

İşaretleme sonucunda “**Hayır**” cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuların tekrar uygulamasını yaparak eksiklerinizi tamamlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda yer alan ifadeleri dikkatle okuyunuz. İkinci sütunda yer alan ifadelerden birinci sütunda verilenlerle ilişkili olanları bularak eşleştiriniz.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ Müzik dinlemenin faydaları➤ Müziğin işlevleri➤ Müziğin eğlence sektöründeki işlevleri➤ Eğlence hizmetlerinde müziğin kullanım amaçları➤ Doğru müzik seçimi için gerekli unsurlar	<ul style="list-style-type: none">➤ Aktiviteleri destekleyici➤ İnsanı olumlu duygulara yöneltir.➤ Kültür aktarımını sağlar.➤ Aktivitelere dikkati çeker.➤ Estetik duyguların gelişimine yardımcı olur.➤ Sakinleştirici, dinlendirici➤ Konuk özellikleri➤ İnsanların boş zamanlarında eğlenceli vakit geçirmelerini sağlar.➤ Katılımcıları coşturur.➤ İşletmenin hizmet anlayışı

Aşağıda verilen ifadelerde yer alan boşlukları doldurunuz.

1. Müzik insanın kendini ifade etmesini sağlayan en ve yollardan biridir.
2. duygu ve düşüncelerimizi ahenkli seslerle anlatma sanatıdır.
3. Müzik, kuşaktan kuşağa, ulustan ulusa taşınmasında aracılık görevini üstlenir.
4. Müzik seçimi,, uygun yapılmamışsa istenilen etkiyi yaratmaz.
5. Çocuklar için kullanılan müzikler çocukların, uygun seçilmelidir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ – 2

AMAÇ

Eğlence hizmetleri departmanında programa ve konuk özelliklerine uygun müzik türünü seçerek aktivitelerde kullanabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

Çevrenizdeki çeşitli işletmelerde ve organizasyonlarda uygulanan müzikli aktivite programlarını planlama aşamasından itibaren uygulanmasına kadar yapılan işlemleri araştırıp nelere dikkat edildiğini belirleyiniz. Araştırma sonuçlarınızı raporlaştırarak sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2. MÜZİKLİ GÖSTERİ UYGULAMA

2.1. Planlama

Öğrenme Faaliyeti-1’de; müzik türleri, eğlence hizmetleri alanında kullanım yerleri ve kullanım şekilleri konularını öğrendiniz. Müzik; eğlence hizmetleri alanında uygulanan aktivitelerin hemen hepsinde, bir şekilde yer almaktadır. Aktiviteler sırasında konuklar dinlenirken de müziği kullanabiliriz. Müzikli aktiviteleri planlarken ya da dinlenecek müzikleri seçerken genel olarak aktivite planlaması ile ilgili kurallara uymamız gerekiyor. Konuyu tekrarlamak açısından aktivite programı modülünü gözden geçiriniz.

Müzikli bir aktivite planlaması yapacağımızda ilk yapılacak işlem aktivitenin türünü belirlemektir. Türü belirlerken de;

- Müziğin nerede kullanılacağına,
- Ne amaçla kullanılacağına,
- Dinleyici profiline dikkat etmemiz gerekir.

Aktivitenin türüne ve özelliklerine uygun müzik parçaları belirlenerek bir liste oluşturulur. Belirlenen müziklerin içinden en uygun olanlar seçilerek aktivite planına kaydedilir. Seçilen parçaların kayıtları mutlaka önceden dinlenilip aksayan yönleri olup olmadığına bakılmalıdır. Genellikle aktiviteye uygun müzikler, eğlence müdürü veya DJ tarafından seçilir eğer animatör tarafından seçilmişse şefin ya da eğlence müdürünün görüşü ve onayı alınmalıdır.

Yayınlanacak müziklerin seçimi yapıldıktan sonra uygulama ile ilgili planlamalar yapılmalıdır. Müzik yayınının nereden yapılacağına belirlenmesi, yayın için gereken araçların belirlenmesi gibi planlamalar önceden yapıp ilgili birimlere hazırlıklar için haber verilmelidir.

Yapılacak müzik yayını yayın yapılacak alanın özelliklerine uygun olmalıdır. Bunun için alanla ilgili bazı özelliklere dikkat etmek gerekir:

- Alanın byklg
- Açık ya da kapalı alan oluŖu

Alanın zellikleri, yayın için gerekli araç gereçlerin seçiminde etkilidir. Müziğin gücü ve uygun akustiği elde edebilmek için ihtiyaç duyulan tesisat alan özelliklerine göre seçilir.

Daha ayrıntılı bilgi için ses ve ışık modülü ile ses ve ışık uygulamaları modülüne bakınız.

Resim 2. 1: Planlama sırasında müzik programlarının duyuruları da dŖnlmelidir.

Yayın için gerekli araçların seçiminde yayının süresi de etkilidir. EĞer resepsiyonda sürekli müzik yayını yapmak için bir CD alar seçilecekse, peŖ peŖe birçok CD alabilecek kapasitede bir CD alar seçilmelidir. EĞer kısa süreli, örneğin yarım saat sürecek bir müzik yayını yapılacaksa daha az CD kapasitesi olan bir CD alar yeterli olacaktır.

Resim 2.2: Türk kültürünün tanıtımında müziğin kullanılması

2.2. Uygulama

Aktivitenin nasıl uygulanacağı, hangi müzik parçalarının kullanılacağı, hangi araç gereçlerin kullanılacağı belirlendikten sonra uygulama için hazır hale gelmiş demektir. Müzik yayını için gerekli araç gereçlerin yayın yapılacak alana yerleştirilip sistemin denenmesi ve varsa aksayan yönlerin düzeltilebilmesi için aktivite ya da yayın saatinden yeterli bir süre önce gerekli hazırlıklara başlanmalıdır. Müzik yayını için gereken araç gereçlerin kurulup kullanılması teknik bilgi gerektirdiğinden teknik ekiple işbirliği yapılmalı ve yardımları istenmelidir. Alanda, yayında kullanılacak elektrikli ve elektronik araçların ihtiyacı olan elektrik gücü kapasitesine sahip olunmasına dikkat edilmelidir. Aksi takdirde araçlar zarar görebileceği gibi yayından istenilen performans da sağlanamaz.

Müzik sisteminde yer alan araçlar özellikli ve pahalı araç gereçlerdir; bu nedenle işi bilen elemanlar tarafından kullanılmalı ve doğru şekilde yerleştirilmelidir. Yerleştirildiği alanda kaldığı süre boyunca araçların zarara uğramamasına, uygulayıcılar ve konuklar açısından tehlike oluşturulmamasına dikkat edilmelidir. Elektrik bağlantıları açıkta bulunmamalıdır. Araçlar bulunduğu yerde düşme, çarpma, ayağa takılma vb. tehlikeler oluşturulmamalıdır. Özellikle araç gereçler yerleştirildiği yerde uzun süreli kalacaksa güvenlik önlemleri düşünülmelidir. Başkalarının kolaylıkla ulaşamayacağı, korunaklı yerlere yerleştirilmelidir.

Araç gereçlerin zarar görmemesi için hava koşulları da çok önemlidir. Direkt güneş ışınlarını görmeyecek, yağmur, havuz vb. suları ile ıslanmayacak şekilde yerleştirilmelidir. Kullanım süresi boyunca da hava durumuna göre gerekli önlemler alınmalıdır.

Uygulama ile ilgili tüm hazırlıklar yapıldıktan sonra son kontroller yapılarak sistem denenmelidir. Deneme sonucuna göre yapılan düzeltmelerden sonra artık müzik yayını başlatılabilir. Yayın başladıktan sonra konukların tepkileri gözlemlenerek zaman zaman yayın akışını değiştirmek ya da müziğin sesini yeniden ayarlamak gerekli olabilir. Yayın akışında konuk tepkilerine ya da olası aksaklıklara karşı değişiklik yapılabilecek alternatifler önceden düşünülerek hazırlıklı olunmalıdır. Bir animatörün her zaman alternatif programları ya da çözümleri olmalıdır.

Müzik yayınları yapılırken ses düzeyini doğru ayarlamak önemlidir. Yayının yapıldığı yere göre ses düzeyi farklılıklar gösterecektir. Diskoda yer alan ses düzeyi ile restorandaki ses düzeyi aynı olmayacaktır. Bazen konuk özelliklerine göre de ses düzeyinde değişiklikler yapılabilir. Ses düzeyi konukları rahatsız etmeyecek, ancak duyulabilir bir düzeyde ayarlanmalıdır.

Her ne kadar önceden denemeler ve kontroller yapılsa da bazen yayın sırasında sistemde arızalar oluşabilmektedir. Müzik yayınında kullanılan araçlar, elektronik araçlar olduğundan oldukça hassastır. Bu tür arızalar olduğunda yayını aksatmamak için yedekte bazı araç gereçler bulundurulmalıdır. Ancak her türlü arıza için yedek araçlarımız bulunamayabilir; bu nedenle teknik desteğe ihtiyaç duyulabilir. Gerektiğinde teknik ekibe ulaşabilmek için gerekli iletişim ağı önceden kurulmuş olmalıdır. Müzik yayının yapan görevli eleman, arıza durumunda kime, nasıl ulaşabileceğini bilmelidir.

Resim 2.3: Müzikli aktivitelerde tema, kostümlerle desteklenmelidir.

Başarılı bir müzik yayınının, konukların işletme hakkında olumlu duygular geliştirmelerine destek olacağı da göz ardı edilmemelidir.

Müzik yayını tamamlandıktan sonra kullanılan araç gereçler, güvenlik sağlanarak bırakılmalı ya da kaldırılmalıdır. Bazı araçlar sezon boyunca yerleştirildikleri şekilde, kurulu olarak kalabilir; ancak bazı araçlar, aktivite sırasında kurulur ve aktivite bitiminde yerlerine kaldırılır. Animatör, kullandığı araçlara her zaman iyi bakmalı ve onları korumalıdır. Araçlar

toplandıktan sonra da açıkta elektrik kablosu vb. tehlike yaratabilecek eşyaların olmamasına dikkat edilmelidir.

2.3. Değerlendirme

Gerçekleştirilen her aktivitenin sonunda değerlendirme yapılır. Müzik yayınları ile ilgili de konukların tepkileri, farklı değerlendirme yöntemleri ile belirlenebilir:

- Uygulamalar sırasında konukların tepkileri, aktivitelere katılımları takip edilerek ve animatörün gözlemlerine dayanılarak bir değerlendirme yapılabilir. Aktiviteler sırasında oluşturulmak istenen olumlu ve coşkulu atmosfer eğer oluşmuyorsa, konuklar ilgi göstermiyorsa, katılım sayısı azsa seçilen müziklerde bir sorun olduğu ya da müziğin ortama uygun olmadığı düşünülmelidir.
- Konuklar, zaman zaman, dinlemek istedikleri müzikleri animatörlere bildirebilir. Yayınlanacak eserler seçilirken bu istekler de göz önünde bulundurulmalıdır.
- Konaklama tesislerinde konuklara anket uygulanması rutin bir çalışmadır. Özel organizasyonlarda da katılımcılara anket uygulaması yapılarak tepkileri ve memnuniyetleri belirlenebilir. Anketlerde müzik yayınları ile ilgili sorulara yer verilerek müzik seçimlerinin doğruluğu tespit edilmiş olacaktır.

Resim 2.4: Müzik kültürel özellikleri yansıtmalıdır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Farklı milliyetlerden orta yaş grubu konukların ağırlıkta olduğu bir konaklama işletmesinde dans gecesi düzenleyeceğinizi varsayarak kullanacağınız müzikleri belirleyip aktivitenizi planlayınız. Yaptığınız planlamayı sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
<ul style="list-style-type: none">➤ İşletmenin hizmet anlayışı ile ilgili özellikleri belirleyiniz.➤ Konuk özelliklerini inceleyiniz.➤ Aktivitenizin temasını belirleyiniz.➤ Aktivitenizin rejisini belirleyiniz.➤ Aktivitenin uygulanacağı alanı belirleyiniz.➤ Aktivite ve konuk özelliğine uygun olarak kullanacağınız müzik türünü/türlerini belirleyiniz.➤ Kullanılacak müzikleri listeleyiniz.➤ Yayın için gereken araçları belirleyiniz.➤ Aktivite planınızı oluşturunuz.	<ul style="list-style-type: none">➤ Tüm ayrıntıları dikkatle gözden geçiriniz.➤ Yaratıcı olunuz.➤ Farklı müzikleri araştırınız.➤ İlgili meslek elemanları ile görüşüp fikirlerini alınız.➤ Çalışmanızın her aşamasında yaptıklarınızı gözden geçiriniz.➤ Disiplinli çalışınız.➤ Seçtiğiniz müzikleri başkalarına da dinleterek görüşlerini alınız.

KONTROL LİSTESİ

Aşağıda hazırlanan değerlendirme ölçeğine göre Uygulama Faaliyeti -2’de yaptığınız çalışmayı değerlendiriniz. Gerçekleşme düzeyine göre “**Evet-Hayır**” seçeneklerinden uygun olanını kutucuğa işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İşletmenin hizmet anlayışı ile ilgili özellikleri belirlediniz mi?		
2. Konuk özelliklerini incelediniz mi?		
3. Aktivitenizin temasını belirlediniz mi?		
4. Aktivitenizin rejisini belirlediniz mi?		
5. Aktivitenin uygulanacağı alanı belirlediniz mi?		
6. Aktivite ve konuk özelliğine uygun olarak kullanacağınız müzik türünü/türlerini belirlediniz mi?		
7. Kullanılacak uygun müzikleri listelediniz mi?		
8. Yayın için gereken araçları belirlediniz mi?		
9. Aktivite planınızı oluşturduunuz mu?		

İşaretleme sonucunda “**hayır**” cevabı vererek eksik olduğunuzu tespit ettiğiniz konuların tekrar uygulamasını yaparak eksiklerinizi tamamlayınız.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıda verilen ifadelerde yer alan boşlukları doldurunuz.

1. Müzikli bir aktivite planlaması yapacağımızda ilk yapılacak işlem
..... belirlemektir.
2. Uygulanacak aktivitenin türü belirlenirken aşağıda yer alan durumlara dikkat edilmesi gerekir;
.....
.....
.....
3. Uygulama ile ilgili planlamalar yapılırken müzik yayınının
..... belirlenmesi, yayın için gereken belirlenmesi gerekir.
4. Yapılacak müzik yayını yayın yapılacak alanın, ya da
..... gibi özelliklerine uygun olmalıdır.
5. Alanda, yayında kullanılacak elektrikli ve elektronik araçların ihtiyacı olan
..... sahip olunmasına dikkat edilmelidir.
6. Müzik sisteminde yer alan araçlar yerleştirildiği alanda kaldığı süre boyunca
..... ve, açısından tehlike oluşturmamasına dikkat edilmelidir.
7. Ses düzeyi rahatsız etmeyecek ancak bir düzeyde ayarlanmalıdır.
8. Müzik yayınlarında kullanılan araçlar bulunduğu yerde,,
..... takılma vb. tehlikeler oluşturmamalıdır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Eğlence hizmetleri alanında müzik yayını yapmanızı gerektirecek bir durum ya da aktivite seçerek gerekli planlamaları yapıp müzik yayınına gerçekleştirebilirsiniz. Yapılan müzik yayını sonrasında katılımcıların görüşlerini alarak değerlendirme yapınız.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Seçtiğiniz durum ya da aktivite eğlence hizmetleri alanına uygun mu?		
2. Planlama öncesinde konuk özelliklerini tespit ettiniz mi?		
3. Planlama öncesinde işletmenin hizmet anlayışını belirlediniz mi?		
4. Aktivitenizin program akışını belirlediniz mi?		
5. Belirlediğiniz özelliklere uygun müzik seçimi yaptınız mı?		
6. Aktivite alanını belirlediniz mi?		
7. Müzik yayını için gereken uygun araçları belirlediniz mi?		
8. Aktivite duyurularını planladınız mı?		
9. Aktivite sırasında gereken güvenlik önlemlerini belirlediniz mi?		
10. Aktivite planınızı oluşturduğunuz mu?		
11. Müzik yayınına yaptığınız planlamaya uygun olarak gerçekleştirdiniz mi?		
12. Aktivite sırasında ve sonrasında değerlendirme yaptınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ 1 'İN CEVAP ANAHTARI

1	Doğal, etkili
2	müzik
3	Kültürel özelliklerin
4	Ortama, konuklara, gösteriye
5	Gelişim özelliklerine, ilgilerine

ÖĞRENME FAALİYETİ 2 'NİN CEVAP ANAHTARI

1	Aktivitenin türünü
2	Müziğin nerede kullanılacağına, ne amaçla kullanılacağına, dinleyici profiline
3	Nereden yapılacağı, araçların
4	Büyüklüğü, açık kapalı oluşu
5	Elektrik gücü kapasitesine
6	Uygulayıcılar ve konuklar
7	Konukları, duyulabilir
8	Düşme, çarpma, ayağa takılma

KAYNAKÇA

- SİDNEY Finkelstein, “**Müzik Neyi Anlatır**” Çeviren: Halim SPATAR, Kaynak Yayınları, 1986.